

Oda Başkanımız Mehmet TORUN' un Sempozyum Açılış Konuşması:

Ülkelerin gelişmesinde doğal kaynaklarını kullanılması bir gerekliliktir. Ancak, bu kaynakların tükenen ve yenilenemez oldukları düşünüldüğünde ciddi bir planlama yapılması da olmazsa olmaz bir zorunluluktur. Günümüzde altyapı yatırımlarının ve inşaat sektörünün büyüklüğü göz önüne alındığında, kırmataş sektörünün hacmi ve büyüklüğü daha iyi anlaşılabilir. Ülkemiz agrega hammaddeleri açısından oldukça şanslı bir konumdadır. Bu anlamda kırma taş sektörü madencilik sektörünün en önemli alt sektörlerinden biri haline gelmiştir. Söz konusu sektör; ulaştığı yatırım düzeyi, yıllık bilançosu, üretim hacmi ve istihdam olanakları ile önemini her geçen gün daha da artırmaktadır. Ancak bu büyümeyle birlikte sektörün sorunları buna paralel olarak büyümektedir. Bu sorunlar sektörü zaman zaman idare ve yöre halkıyla karşı karşıya getirmektedir.

Özü itibarıyla, bir yer altı veya yerüstü kaynağının toplum hizmetine sunulması sürecinden ibaret olan taşocağı üretim faaliyeti, bir maden işletmeciliğidir. Bir maden işletme süreci; arama, proje, yatırım, üretim ve pazarlama aşamalarından geçmektedir. Bu aşamaların her biri madencilik disiplininin uzmanlık alanı içinde olduğundan, anılan üretim faaliyetlerinin de diğer ilintili mesleki disiplinlerle birlikte maden mühendislerinin denetimi altında projelendirilmesi ve yürütülmesi gerekmektedir. Ancak bu konuda, yeterli denetimlerin yapılmaması ve gerekli önlemlerin alınmaması nedeniyle sektörde ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunların acilen çözüme kavuşturulması hem sektör, hem de ülke madenciliği için büyük önem taşımaktadır. Bilim ve tekniğe uygun bir proje yapılması ve projenin harfiyen uygulanması şarttır. Bu nedenlerle her işletmede uygun sayıda maden mühendisi bulundurulması bilimsel bir zorunluluktur.

Agrega üretimi yapılacak ocakların, kentlerin nazım planı çerçevesinde belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu konuda yerel yönetimlerin uzun vadeli düşünmesi ve planlama yapması gerekmektedir. Böyle bir çalışmaya meslek odalarının ve sektörün dahil edilmesi sorunun çözümüne katkı koyacaktır.

Maden kazaları son yıllarda belirgin olarak artmaktadır. 2008 yılında 43 maden çalışanı yaşamını yitirmiş iken, bu sayı 2009 yılı Kasım ayı itibarıyla toplam 55'e çıkmıştır. Ancak bu sayının daha yüksek olduğu tahmin edilmekte ve içerisinde maden mühendisi meslektaşlarımız da bulunmaktadır. Bu kazaların bir bölümü de agrega sektöründe meydana gelmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, "İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik" adı altında bir düzenleme yapmış ve 15 Ağustos 2009 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlamıştır.

Bu yönetmelik çıkarılırken daha önce iptal edilen yönetmelik için verilen yargı kararlarını ve toplum beklentilerini yok sayan bir anlayışla hareket edilmiştir. İş kazalarının önlenmesi için yasal mevzuatlarda yapılacak düzenlemelerle iş yerlerindeki denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi gerekirken, yönetmelikle İş Güvenliği Uzmanlığı ile eğitimi piyasalaştırılmış ve ticarileştirilmiş, meslek odalarının görüşleri ise dikkate alınmamıştır.

Ülkemizdeki işyerlerinin % 98'inin 50'den az işçi çalıştırdığı, tüm çalışanların % 70'inin 50'den az işçi çalıştıran işyerlerinde çalıştığı, iş kazalarının % 63'ünün de 50'den az işçi çalıştıran işyerlerinde meydana geldiği bizzat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının istatistiklerinde belirtilmesine rağmen yönetmelikte iş sağlığı ve güvenliği hizmeti

alnabilmesinin sınırı 50 kişiden fazla ve sürekli işler olarak belirlenmiştir. 50 kişiden az işçinin çalıştığı işyerleri ve mevsimlik işlerde çalışanların iş sağlığı ve güvenliği hizmeti alabilme hakları ise yok sayılmıştır. Yönetmelikte buna benzer pek çok eksiklik bulunmaktadır. Bu konuda Oda olarak yönetmeliğin iptali için açtığımız dava devam etmektedir.

Teknik nezaretçi ve iş güvenliğinden sorumlu olan mühendis ücretini, denetlemek durumunda olduğu işyeri sahibinden almakta olup, bu durum mühendisin, işletme ile ilgili kararlarında özgür davranmasını engellemektedir. Bu açıdan, teknik nezaretçinin ve iş güvenliğinden sorumlu mühendisin özgürce karar verebilmesi ve görevini layıkıyla yerine getirebilmesi amacıyla, ücretini oluşturulacak bir fondan alması için gerekli yasal düzenlemeler acilen yapılmalıdır.

Çevre faktörü göz ardı edilerek herhangi bir ekonomik faaliyet gibi madencilik faaliyetlerinin de yürütülmesi mümkün değildir. Ancak; çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına ya da yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek, aksine genel anlamda sektörün gelişimi sağlayacaktır.

Bu Sempozyumun yukarıda belirtilen sorunların çözümüne katkı koyacağı inancıyla, katkı koyan tüm kurum ve kuruluşlar ile katılan herkese teşekkür ederim.

Mehmet TORUN

Maden Mühendisleri Odası Başkanı